

Factsheet

Een Bibob-tip Wat nu?

Deze factsheet is bedoeld voor medewerkers van overheidsinstanties die een Bibob-tip hebben ontvangen van het Landelijk Bureau Bibob (LBB), van het Openbaar Ministerie (OM) of van een andere overheidsinstantie. Hierna wordt beschreven wat zo'n tip inhoudt en hoe daar vervolg aan kan worden gegeven.

De Wet Bibob

De Wet Bibob¹ is een (preventief) bestuursrechtelijk instrument om de integriteit van de overheid te beschermen. Bepaalde overheidsinstanties – meestal gemeenten – kunnen in het kader van bijvoorbeeld een vergunning, subsidie of andere beschikking² de achtergrond van een ondernemer en diens zakelijke omgeving (laten) onderzoeken.

Als ernstig gevaar dreigt dat een vergunning wordt misbruikt voor het benutten van crimineel voordeel of het plegen van strafbare feiten, dan kan de bevoegde overheidsinstantie de vergunningaanvraag weigeren of de verleende vergunning intrekken. Zo wordt voorkomen dat de overheid ongewild criminele activiteiten faciliteert.

Overheidsinstanties kunnen hierbij de hulp van het LBB inschakelen. Als er aanwijzingen zijn dat een vergunning misbruikt kan worden voor criminele doeleinden, kan de overheidsinstantie het LBB om advies vragen. Het LBB – dat onderdeel is van de screeningsautoriteit Justis – voert dan een diepgravend onderzoek uit.

Als er aanwijzingen zijn dat een vergunning misbruikt kan worden voor criminele doeleinden, kan het LBB door de overheidsinstantie om advies worden gevraagd.

¹ Bibob staat voor bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur.

² Naast beschikkingen vallen ook beslissingen ten aanzien van vastgoedtransacties en overheidsopdrachten onder de werking van de Wet Bibob.

Start - Tips van het LBB, van het OM of van een andere overheidsinstantie

Een Bibob-procedure begint vaak met een tip van het LBB of van het OM. Het LBB of het OM beschikt dan over informatie over (rechts)personen die verdacht worden van of veroordeeld zijn voor strafbare feiten en betrokken zijn bij een vergunning of een andere beslissing die onder het bereik van de Wet Bibob valt.

De tips van het LBB hebben een expliciete grondslag in artikel 11 van de Wet Bibob. Daar is het volgende bepaald:

“Indien het Bureau beschikt over gegevens die erop duiden dat een betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten die reeds gepleegd zijn of – naar redelijkerwijs op grond van feiten of omstandigheden kan worden vermoed – gepleegd zullen worden, kan het een bestuursorgaan of een rechtspersoon met een overheidstaak wijzen op de mogelijkheid om eigen onderzoek als bedoeld in artikel 7a, eerste lid, te doen en eventueel daarna het Bureau om een advies te vragen. In dit artikel wordt mede verstaan onder strafbaar feit een overtreding waarvoor een bestuurlijke boete kan worden opgelegd.”

Het LBB beoordeelt zelf of het nodig is om een Bibob-tip uit te brengen.

De tips van het OM hebben een expliciete grondslag in artikel 26 van de Wet Bibob. Daar is het volgende bepaald:

“De officier van justitie, het bestuursorgaan dat of een rechtspersoon met een overheidstaak die bevoegd is tot toepassing van deze wet, en die beschikt over gegevens die erop duiden dat een betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten die reeds gepleegd zijn of naar redelijkerwijs kan worden vermoed gepleegd zullen worden, kan een bestuursorgaan dat of een rechtspersoon met een overheidstaak die bevoegd is tot toepassing van deze wet, wijzen op de mogelijkheid om eigen onderzoek te doen en eventueel daarna het Bureau om een advies te vragen.”

Let wel, een tip is hooguit een indicatie van de ene overheidsinstantie aan de andere om een eigen onderzoek te starten.

Overheidsinstanties hebben op grond van artikel 26 van de Wet Bibob ook de mogelijkheid om elkaar een tip geven (waarin wordt beschreven op welke (rechts)personen de tip ziet en de overheidsinstantie wordt gewezen op de mogelijkheid om eigen onderzoek te doen of een Bibob-advies aan te vragen) als zij over informatie beschikken dat een betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten (die reeds zijn gepleegd of naar redelijkerwijs kan worden vermoed gepleegd zullen worden). De tip kan over de betrokkene zelf gaan, maar ook over een (rechts)persoon die in een relevante Bibob-relatie tot de betrokkene staat. Daarnaast moet sprake zijn van signalen waaruit blijkt dat de betreffende betrokkene bij een andere overheidsinstantie een beschikking heeft

(aangevraagd) dan wel daarmee een rechtsverhouding wil aangaan of is aangegaan, die onder de werking van de Wet Bibob valt.

Een overheidsinstantie kan ook al tippen als er nog geen formele gevaarsconclusie is getrokken, maar het wel een sterk vermoeden heeft dat de betrokkene in relatie staat tot strafbare feiten en bij een andere overheidsinstantie betrokken is bij een beschikking, vastgoedtransactie of overheidsopdracht waarop de Wet Bibob van toepassing is.

Let wel, een tip is hooguit een indicatie van de ene overheidsinstantie aan de andere om een eigen onderzoek te starten. De andere overheidsinstantie zal alsnog zelf het eigen onderzoek moeten verrichten.

Vervolg - Eigen onderzoek

Getipte overheidsinstanties beginnen naar aanleiding van een tip in principe met een eigen onderzoek op grond van de Wet Bibob. Zo'n onderzoek bestaat doorgaans uit:

- het uitreiken van een Bibob-vragenlijst aan de betrokkene;
- onderzoek in open bronnen, waaronder het handelsregister; en
- raadpleging van het Justitieel Documentatiesysteem en navraag bij de politie.

Vervolg - Advisering door het LBB

Als overheidsinstanties op basis van dit onderzoek niet zelfstandig kunnen beslissen maar nog wel risico's vermoeden, kunnen zij vervolgens een advies aanvragen bij het LBB. Een tip van het LBB, van het OM of van een andere overheidsinstantie vormt inhoudelijk voldoende aanleiding voor zo'n aanvraag.

Als sprake is van een tip van het OM zal het LBB voor een advies altijd bij het OM informeren naar de aanleiding voor de tip. Daarnaast kan het LBB verschillende andere bronnen raadplegen, waaronder bijvoorbeeld opsporingsdiensten, inspecties, uitkeringsinstanties en de Belastingdienst. Het LBB zal vervolgens een adviesrapport uitbrengen. De bevoegde overheidsinstantie beslist uiteindelijk of de beschikking geweigerd of ingetrokken wordt.

Kan een overheidsinstantie een Bibob-tip ex. artikel 11 uitlokken?

Nee, dat kan niet. Wel kan een overheidsinstantie gebruik maken van artikel 11a van de Wet Bibob. Artikel 11a van de Wet Bibob maakt het mogelijk dat een bestuursorgaan (of rechtspersoon met een overheidstaak) ten aanzien van meerdere Bibob-relaties het LBB kan vragen of, en zo ja op welke wijze, zij hebben bijgedragen aan een gevaarsconclusie. De informatie kan volgen uit zowel een advies van het LBB zelf, als uit de bevindingen van het eigen onderzoek van een ander bestuursorgaan. Om in de informatiedeling zoals hiervoor genoemd te kunnen voorzien, heeft het LBB een zogenaamd Bibob-register³ ontwikkeld.

Artikel 11a luidt als volgt:

“1. Het Bureau bericht desgevraagd aan een bestuursorgaan of een rechtspersoon met een overheidstaak of in de afgelopen vijf jaren in een advies van het Bureau of in bevindingen van eigen onderzoek strafbare feiten die zijn gepleegd door dezelfde natuurlijke of rechtspersonen als naar wie dat orgaan of die rechtspersoon eigen onderzoek verricht, ten grondslag zijn gelegd aan de conclusie van een ernstig gevaar of mindere mate van gevaar in de zin van deze wet. Dit gegeven wordt uitsluitend verstrekt over degene die in het onderhavige eigen onderzoek is aangemerkt als ten minste één van de volgende natuurlijke of rechtspersonen:

- betrokkene;
- leidinggevende van betrokkene;
- zeggenschaphebbende over betrokkene;
- vermogensverschaffer van betrokkene;
- degene die als leidinggevende, beheerder, bedrijfsleider of vervoersmanager is of zal worden vermeld op de beschikking die is aangevraagd of is gegeven;
- degene die redelijkerwijs met betrokkene gelijk kan worden gesteld op grond van zijn feitelijke invloed op de betrokkene.

2. Het Bureau vermeldt daarbij tevens:

- de identiteit van de onderzochte betrokkene;
- de identiteit van de onderzochte natuurlijke en rechtspersonen, bedoeld in het eerste lid, onder b tot en met f, voor zover door hen gepleegde strafbare feiten ten grondslag zijn gelegd aan de conclusie van een ernstig gevaar of mindere mate van gevaar in de zin van deze wet;
- de beschikking, overheidsopdracht of vastgoedtransactie in het kader waarvan het advies is uitgebracht dan wel het eigen onderzoek is verricht;
- het bestuursorgaan dat of de rechtspersoon met een overheidstaak die het advies van het Bureau heeft gevraagd dan wel zonder dergelijk advies op basis van het eigen onderzoek heeft geconcludeerd dat sprake is van een ernstig gevaar of een mindere mate van gevaar.

3. Het Bureau bericht of over de betrokkene in de afgelopen vijf jaar een melding is gedaan als bedoeld in artikel 7a, achtste lid, ongeacht de vraag of tot een ernstig gevaar of mindere mate van gevaar is geconcludeerd.

4. Het Bureau verstrekt de gegevens op grond van dit artikel aan een bestuursorgaan of rechtspersoon met een overheidstaak ten behoeve van diens eigen onderzoek. Het Bureau kan de gegevens tevens zelf verwerken ten behoeve van diens onderzoek, om te bepalen welke bestuursorganen het bevraagt op grond van artikel 13 of 27.”

Vragen?

Als u vragen heeft naar aanleiding van een concrete Bibob-tip of over de Wet Bibob in het algemeen, dan kunt u contact opnemen met het LBB via 088 - 998 22 50 of bibob@justis.nl.

³ Meer informatie over het Bibob-register is te vinden op www.justis.nl/producten/bibob/bibob-register.